

Grey Scale #13

A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. Generała Broni Karola Świerczewskiego

KATEDRA ROZPOZNANIA WOJSKOWEGO I ARMII OBCYCH

JAWNE

Egz. Nr..... 1

pplk dypl. M. DĘBSKI

OGÓLNE ZASADY ROZPOZNANIA
RADIOELEKTRONICZNEGO
W SIŁACH LĄDOWYCH NATO

40436

WARSZAWA LISTOPAD 1970

40436

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. Generała Broni Karola Świerczewskiego

KATEDRA ROZPOZNANIA WOJSKOWEGO I ARMII OBCYCH

JAWNE
[REDACTED]

Egz. Nr.....

1

ppłk dypl. M. DĘBSKI

**OGÓLNE ZASADY ROZPOZNANIA
RADIOELEKTRONICZNEGO
W SIŁACH LĄDOWYCH NATO**

40436

WYŻSZA SZKOŁA NAUCZONA
Katedra Biblioteczna i Informacji
ul. Piłsudskiego 10
00-914 Warszawa

WARSZAWA

LISTOPAD

1970

40436

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni Karola Świerczewskiego

KATEDRA ROZPOZNANIA WOJSKOWEGO I ARMI I OBCYCH

PRZEKŁASTY PROWADZI
Protokół Nr 54305

ZATWIERDZAM
SZEFE KATEDRY RW i AO

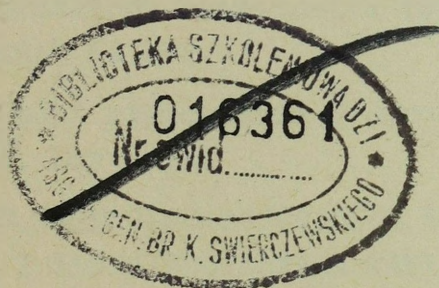
/-/ płk dypl. J. LEWANDOWSKI

Smell. put 12657

Egz. nr. 1
PODSTAWA
Ustawa z dnia 22 stycznia 1999 roku
art. 86 ust. 2 (Dz.U. RP Nr 17 poz. 95)
.....
podpis

ppłk dypl. M. DĘBSKI

"OGÓLNE ZASADY ROZPOZNANIA RADIOELEKTRO-
NICZNEGO W SIŁACH LĄDOWYCH NATO"

WARSZAWA

LISTOPAD

1970 r.

BIBLIOTEKA NAUKOWA AGG WP
Archiwum Biura Zbiorów Specjalnych

.....
podpis

40436

~~SECRET~~

SECRET

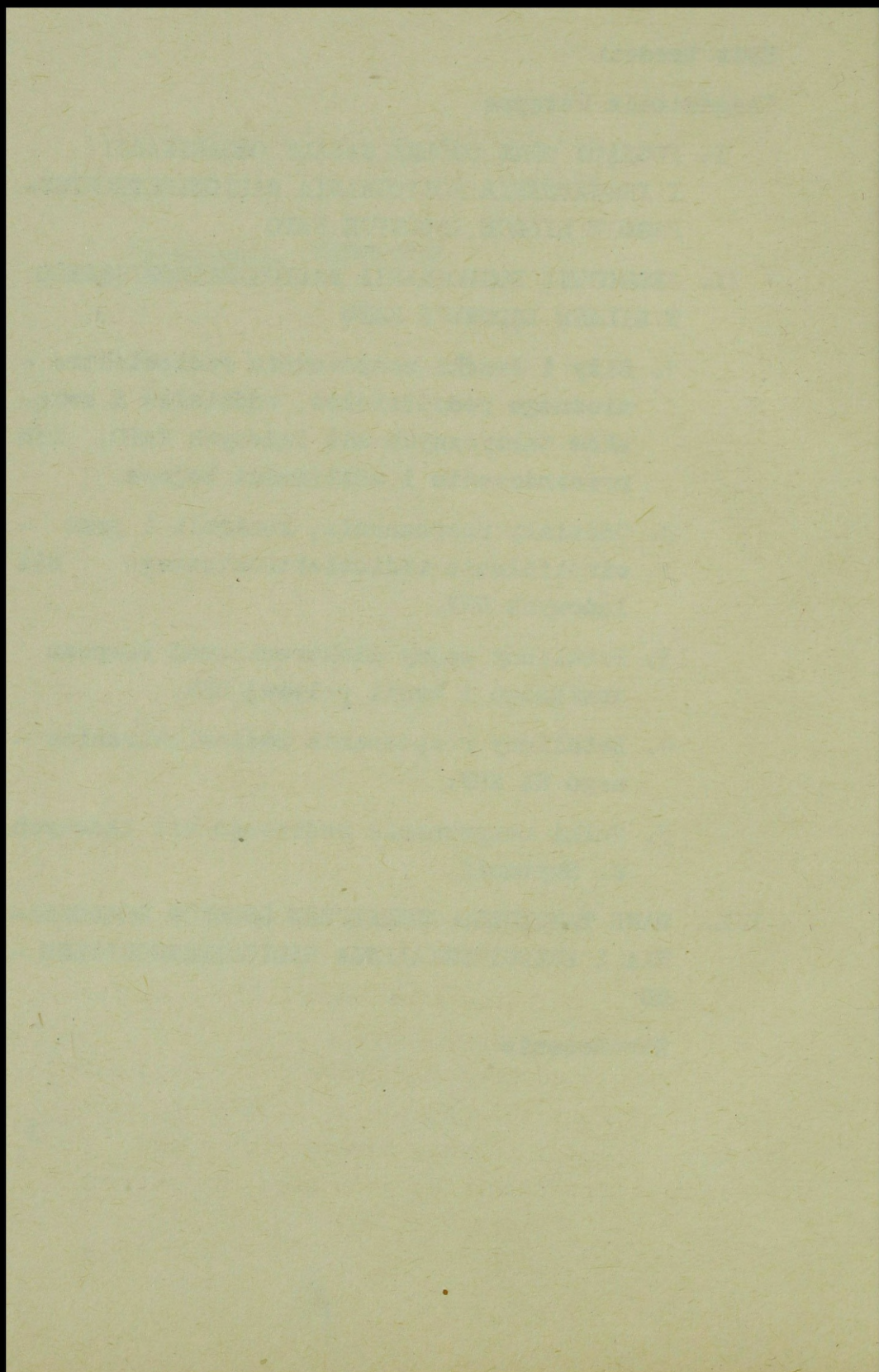
SECRET

1

Spis treści:

Zagadnienia wstępne

- I. POGŁĄDY ORAZ OGÓLNE ZASADY ORGANIZACJI I PROWADZENIA ROZPOZNANIA RADIOELEKTRONICZNEGO W SIŁACH LĄDOWYCH NATO
  - II. JEDNOSTKI ROZPOZNANIA RADIOELEKTRONICZNEGO W SIŁACH LĄDOWYCH NATO
    1. Siły i środki rozpoznania radioelektronicznego pododdziałów, oddziałów i związków taktycznych sił lądowych NATO, ich przeznaczenie i możliwości bojowe.
    2. Oddziały rozpoznania, kontroli i przeciwdziałania radioelektronicznego sił lądowych USA.
    3. Bataliony wojny elektronicznej korpusu armijnego i armii polowej USA.
    4. Bataliony rozpoznania radioelektronicznego KA NRF.
    5. Pułki rozpoznania radiowego sił lądowych W. Brytanii.
  - III. DANE TAKTYCZNO-TECHNICZNE ŚRODKÓW ROZPOZNANIA I PRZECIWDZIAŁANIA RADIOELEKTRONICZNEGO
- Zakończenie

Zagadnienia wstępne

W rozważaniach na temat właściwości przyszłej wojny teoretycy wojskowi Zachodu podkreślają, że mimo dużego wpływu broni masowego rażenia i środków umożliwiających oddziaływanie na dużą odległość, w toku działań bojowych będą występowały poważne trudności w zakresie dowodzenia. Istnieje szereg problemów, które muszą być przeanalizowane i rozwiązane po to aby umożliwić dowódcom elastyczne dowodzenie wojskami na polu walki.

Jednym z najważniejszych problemów, wymagających rozwiązania jest zdobywanie aktualnych i dokładnych wiadomości o nieprzyjacielu.

Specjaliści wojskowi państw NATO twierdzą, że możliwości sił i środków rozpoznania wykorzystywanych w okresie II wojny światowej i bezpośrednio po jej zakończeniu zostały ograniczone następującymi czynnikami:

- siłą uderzeniową i dużym zasięgiem środków ogniowych;
- ruchliwością i zastosowaniem środków ułatwiających informowanie;
- zwiększeniem głębokości i szerokości strefy działań bojowych;
- opanowywaniem obiektów i rejonów w głębi terytorium przez desanty powietrzne.

Czynniki te zdaniem fachowców wojskowych NATO, zmuszają do zmiany całego modelu, form i sposobów rozpoznania. Między innymi, zwraca się uwagę na konieczność wprowadzenia do jednostek wojskowych

Wszystkich rodzajów sił zbrojnych, nowych sił i środków rozpoznania.

Coraz więcej uwagi poświęca się wykorzystaniu do celów rozpoznania różnorodnych środków radioelektronicznych. Rozpoznawcze urządzenia radioelektroniczne zwłaszcza radiowe, radiolokacyjne i telewizyjne, stanowią bardzo wysoki procent ogółu istniejących środków rozpoznania sił lądowych państw NATO.

W terminologii wojskowej Zachodu istnieje obowiązujące od szeregu lat, określenie p.n. "wojna elektroniczna", której podstawowym składnikiem jest m. in. rozpoznanie radioelektroniczne. Jest to rodzaj rozpoznania prowadzonego zarówno w okresie pokoju, jak i w czasie wojny.

Siły zbrojne, w tym i siły lądowe głównych państw NATO dysponują dużą ilością sprzętu rozpoznania radioelektronicznego. Urządzenia radioelektroniczne należą do etatowego wyposażenia oddziałów i związków taktycznych wszystkich rodzajów wojsk, w tym również jednostek rozpoznawczych.

Istniejące siły i środki rozpoznania radioelektronicznego w wojskach lądowych NATO są systematycznie modernizowane. Przydatność i skuteczność bojowa tych środków jest sprawdzana m.in. podczas trwającej od szeregu lat wojny w Indochinach, na Bliskim Wschodzie, a także w toku wzmożonej działalności rozpoznawczej wzdłuż granicy NRF - NRD i NRF - CSRS.

Na podstawie analizy struktur organizacyj -

nych, uzbrojenia i wyposażenia oddziałów, związków taktycznych i operacyjnych oraz jednostek rozpoznawczych sił lądowych NATO można stwierdzić, że największą ilością środków rozpoznania radioelektronicznego na Europejskim Teatrze Wojny dysponują jednostki amerykańskie i zachodnio-niemieckie.

Duża ilość środków tego rodzaju rozpoznania znajduje się również w siłach lądowych Wielkiej Brytanii i Francji.

Obecnie na środkowo-europejskim TDW jest prowadzone rozpoznanie radioelektroniczne siłami i środkami 507 grupy rozpoznania, kontroli i przeciwdziałania radiowego USA rozmieszczonej w NRF. W skład grupy wchodzi trzy bataliony /318, 319, 320/ rozpoznania, kontroli i przeciwdziałania radiowego i jedna kompania typu "A".

Rozpoznanie radioelektroniczne prowadzą również siły i środki rozpoznania policji granicznej oraz korpusnych batalionów rozpoznania radioelektronicznego sił lądowych NRF.

Do prowadzenia rozpoznania radioelektronicznego na SETDW wykorzystuje się również siły i środki rozpoznania Brytyjskiej Armii Renu i inne.

I. POGIĄDY ORAZ OGÓLNE ZASADY ORGANIZACJI I PROWADZENIA ROZPOZNANIA RADIOELEKTRONICZNEGO W SIŁACH LĄDOWYCH NATO

Zgodnie z poglądami specjalistów wojskowych NATO, rozpoznanie radioelektroniczne jest jednym

z podstawowych rodzajów rozpoznania wojskowego. Głównym zadaniem rozpoznania radioelektronicznego jest wykrywanie i rozpoznawanie wszystkich środków radioelektronicznych nieprzyjaciela stosowanych w łączności dowodzenia, naprowadzania i kierowania środkami walki.

Właściwe działanie sił i środków rozpoznania r/elektronicznego, zdaniem fachowców NATO, może zdobywać takie wiadomości o nieprzyjacielu, których posiadanie przez dowódców i sztaby wojskowe ułatwi:

- realną ocenę działań nieprzyjaciela;
- określenie sposobów użycia i wykorzystania własnych sił do zwalczania celów radioelektronicznych nieprzyjaciela;
- obezwładnianie bezprzewodowych środków łączności i urządzeń radioelektronicznych wykorzystywanych przez nieprzyjaciela do dowodzenia, kierowania i naprowadzania;
- ochronę własnych urządzeń radioelektronicznych;
- organizowanie skutecznych przedsięwzięć w zakresie przeciwdziałania i zakłóceń oraz radioelektronicznego zabezpieczenia wojsk własnych.

W dowództwie sił lądowych NATO rozróżnia się dwa następujące rodzaje rozpoznania radioelektronicznego:

- a/ Rozpoznanie strategiczne prowadzone bez przerwy zarówno w okresie pokoju, jak i w czasie wojny. Zadaniem tego rozpoznania jest m. in. wykrywanie i rozpoznawanie urządzeń radiowych,

radiolokacyjnych i radionawigacyjnych oraz wyrzutni pocisków raketowych.

b/ Rozpoznanie taktyczne prowadzone w okresie działań bojowych. Ma ono zdobywać wiadomości o środkach radioelektronicznych i obiektach wojskowych nieprzyjaciela znajdujących się w strefie działań bojowych.

Z punktu widzenia wykorzystywanych sił i środków rozpoznanie radioelektroniczne w siłach lądowych NATO dzieli się na: rozpoznanie radiowe i rozpoznanie systemów radiolokacyjnych.

Działalność bojowa sił i środków rozpoznania radiowego w siłach lądowych NATO wiąże się ściśle z dowodzeniem i przeciwdziałaniem radiowym. Ten rodzaj rozpoznania prowadzą specjalne jednostki rozpoznawcze występujące na szczeblach od korpusu armijnego wzwyż. Dowódcy i sztaby niższych szczebli dowodzenia np. batalion, brygada, dywizja nie dysponują etatowymi pododdziałami rozpoznania radiowego.

W amerykańskich siłach lądowych przewiduje się możliwość przydzielenia na okres prowadzenia działań bojowych pododdziałów rozpoznania radiowego z korpusu lub armii polowej do dywizji i brygad pierwszorzutowych. Jest możliwe, że w podobny sposób będą przydzielone jednostki rozpoznania radiowego do dywizji i brygad sił lądowych pozostałych państw NATO, a zwłaszcza W. Brytanii i Francji.

Dowódcy oddziałów i związków taktycznych sił

lądowych NATO zwracają dużą uwagę na prowadzenie rozpoznania radiolokacyjnego. Ze względu na duże możliwości szybkiego wykrywania i rozpoznania obiektów w ugrupowaniu nieprzyjaciela zarówno w dzień, jak i w nocy, rozpoznanie radiolokacyjne jest szeroko stosowane począwszy od kompanii do najwyższych szczebli dowodzenia.

W regulaminach sił lądowych NATO, zwłaszcza amerykańskich, stwierdza się, że całokształt rozpoznania radioelektronicznego jest ściśle powiązany z potrzebami dowódców i sztabów w toku przygotowywania i prowadzenia wojny elektronicznej, głównie dla celów przeciwdziałania. Twierdzenia te nie pokrywają się jednak z prawdą. W różnego rodzaju ćwiczeniach przeprowadzanych na terytorium państw zachodnio-europejskich, głównie na terytorium NRF, rozpoznanie radioelektroniczne jest prowadzone zarówno dla potrzeb dowodzenia jak i przeciwdziałania. Na uwagę zasługuje również to, że rozpoznanie radioelektroniczne prowadzone jest bez przerwy, a wyniki działalności sił i środków tego rodzaju rozpoznania są skrupulatnie badane i wykorzystywane przez dowódców wojskowych wszystkich szczebli.

II. JEDNOSTKI ROZPOZNANIA RADIOELEKTRONICZNEGO W SIŁACH LĄDOWYCH NATO

1. Siły i środki rozpoznania radioelektronicznego pododdziałów, oddziałów i związków taktycznych NATO, ich przeznaczenie i możliwości bojowe

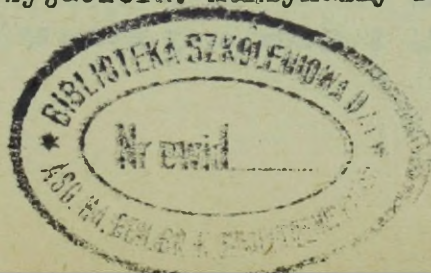
W pododdziałach, oddziałach i związkach taktycznych sił lądowych NATO znajdują się etatowe siły i środki rozpoznania radiolokacyjnego. W amerykańskich siłach lądowych występują one od szczebla kompanii, a w siłach lądowych pozostałych państw NATO - od szczebla batalionu wzwyż.

Ogólne nasycenie siłami i środkami rozpoznania radiolokacyjnego w pododdziałach, oddziałach i związkach sił lądowych poszczególnych państw przedstawia się następująco:

a/ W siłach lądowych USA:

W sekcji rozpoznania naziemnego każdej kompanii /kp, k zmech/ znajdują się dwie dwuosobowe obsługi stacji radiolokacyjnych bliskiego zasięgu typu AN/PPS-4. Stacje te są wykorzystywane do obserwacji pola walki i wykrywania oraz identyfikacji ruchomych celów naziemnych na odległość 80- - 7800 m.

W sekcji rozpoznania naziemnego kompanii dowodzenia batalionu znajdują się dwie stacje radiolokacyjne typu AN/PPS-33 lub AN/TPS-21 przeznaczone do obserwacji pola walki i wykrywania techniki bojowej nieprzyjaciela. Maksymalny zasięg

stacji waha się w granicach 0-8 - 5-20 km.

Ogółem na szczeblu bp, bz i bpdes znajduje się 8, a bcz 6 st. r/lok.

Dowództwo brygady /BP, BZ, BPanc , BPDdes/ nie dysponuje organicznymi siłami i środkami rozpoznania radiolokacyjnego.

Na szczeblu dywizji /DP, DZ, DPanc, DPDes/ występują następujące organiczne siły i środki rozpoznania radioelektronicznego:

W dywizyjnym batalionie rozpoznawczym znajduje się 8 stacji radiolokacyjnych typu AN/PFS-4 i AN/TPS-33 /k dow - 2, kr - 2 w każdej/.

W plutonie rozpoznania powietrznego batalionu lotniczego dywizji znajdują się dwie pokładowe stacje r/lok oraz 10 bezpilotowych samolotów wyposażonych w noktowizyjną aparaturę fototelewi - zyjną.

W każdej baterii dowodzenia dywizjonu haubic 105/155/ mm oraz w baterii dowodzenia artylerii dywizji, znajduje się po jednym plutonie rozpoznania naziemnego o jednakowym składzie organizacyjnym.

W wyposażeniu plutonów rozpoznania naziemnego dywizjonów haubic znajduje się po jednej stacji r/lok typu AN/MPQ-4 lub AN/MPQ-4A, a w baterii dowodzenia artylerii dywizji - stacja r/lok. typu AN/TPS-25.

Stacje radiolokacyjne AN/MPQ-4 są przeznaczone m. in. do wykrywania i umiejscawiania SO artylerii i moździerzy nieprzyjaciela. Rozmieszcza

się je w odległości 2-4 km od linii styczności wojsk z takim wyliczeniem, aby zapewnić możliwie - ści prowadzenia rozpoznania w całym pasie działań dywizji.

Stacje radiolokacyjne AN/TPS-25 wykorzystuje się do prowadzenia obserwacji pola walki w nocy lub w warunkach ograniczonej widoczności. Zasięg stacji waha się w granicach 4-5 - 18 km.

Ogółem w pasie działań dywizji /DP, DZ, DPanc / może być rozwinięte ponad 70 stacji r/lok. prze - znaczonych do wykrywania ruchomych celów naziem - nych i określania położenia SO artylerii i moż - dzierzy nieprzyjaciela.

W amerykańskiej dywizji wykorzystuje się rów - nież telewizyjny system obserwacji i rozpoznania. Znajduje się w nim kilka kamer telewizyjnych z nadajnikami oraz stacji przekaźnikowych, rozmie - szczanych w odległości 1,5 - 8 km od linii sty - czności wojsk. Zasięg systemu wynosi 30 - 40 km.

Oprócz organicznych sił i środków rozpozna - nia radioelektronicznego dywizja może otrzymać jako wzmocnienie:

- kompanię rozpoznania, kontroli i przeciwdziałania radiowego, która jest w stanie zorganizować 20 posterunków przechwytywania radiowego /12UKF i 8 KF/, 4 posterunki namierzania /2 KF i 2UKF/ oraz 8 posterunków zakłócania radiowego /4 KF i 4 UKF/;
- kompanię wojny radioelektronicznej z korpusu armijnego lub armii polowej.

b/ W siłach lądowych Niemieckiej Republiki
Federalnej

W kompanii dowodzenia i zaopatrywania bata -
lionu/bpzmot, bz, bcz/ znajdują się dwie stacje
r/lok. typu AN/MPQ-4 produkcji amerykańskiej.
Przeznaczenie i zasady wykorzystania stacji są
podobne jak w batalionie sił lądowych USA.

W baterii dowodzenia dywizjonu artylerii i
brygady występuje pluton rozpoznania naziemnego,
który posiada w wyposażeniu 2 stacje r/lok. typu
AN/MPQ-4 lub AN/MPQ-4R.

Łącznie na szczeblu brygady /BZ, BZmot, BPanc/
zachodniemieckich sił lądowych znajduje się 14
stacji radiolokacyjnych.

Na szczeblu dywizji/DZ, DZmot, DPanc/ znajdu-
ją się lub są wprowadzane następujące siły i
środki rozpoznania radioelektronicznego.

W plutonie radiolokacyjnym kompanii dowodze -
nia i zaopatrywania oraz w plutonach samobieżnych
dział bezdrutowych batalionu rozpoznawczego ,
znajduje się łącznie 8 stacji radiolokacyjnych .
Są one wykorzystywane do obserwacji pola walki
oraz do wykrywania ruchomych celów naziemnych w
ugrupowaniu bojowym nieprzyjaciela.

Plutony rozpoznania radiolokacyjnego wchodzą-
ce w skład dywizjonu rozpoznania pomiarowego są
wyposażone w stacje r/lok. typu AN/MPQ-10 oraz
AN/TPS-33. Razem w dywizjonie znajdują się 4 sta-
cje r/lok. Zapewniają one prowadzenie rozpoznania
radiolokacyj

radiolokacyjnego w pasie o szerokości 8 - 12 km ,
na głębokość do 18 km. Oprócz tego w wyposażeniu
dywizjonu rozpoznania pomiarowego znajduje się 6
stacji rozpoznania dźwiękowego i 12 teodo-
litów.

Eksperci wojskowi zachodniemieckich sił
lądowych prowadzą obecnie intensywne prace badaw-
cze zmierzające do:

- wyposażenia śmigłowców eskadry rozpoznania i
łączności występującej w składzie batalionu
lotniczego dywizji, w odpowiednie urządzenia
radiolokacyjne i fotograficzne;
- wprowadzenia na szczeblu dywizji bezpilotowego
systemu rozpoznania powietrznego. W skład tego
systemu ma wchodzić 10 bezpilotowych samolotów
rozpoznawczych "Cl-80 Drohne" wyposażonych w
aparaturę rozpoznania radioelektronicznego. Za-
kłada się, że ww. system poważnie zwiększy do-
tychczasowe możliwości rozpoznania radioelek-
tronicznego dywizji oraz wydłuży się rozpozna-
nia do głębokości 50-60 km.

Łącznie w pasie działań bojowych dywizji /DZ,
DZmot, DPanc/ może działać około 54 stacji roz-
poznania radiolokacyjnego i 10 stacji rozpoznania
dźwiękowego.

2. Oddziały rozpoznania, kontroli i przeciwdzia- łania radiowego sił lądowych USA

- a/ Grupa rozpoznania, kontroli i przeciwdziała-
nia radiowego armii polowej.

Na okres prowadzenia działań bojowych armia polowa amerykańskich sił lądowych otrzymuje grupę rozpoznania, kontroli i przeciwdziałania radiowego. W skład grupy wchodzi następujące elementy :

- dowództwo i sztab;
- kompania dowodzenia;
- trzy bataliony rozpoznania, kontroli i przeciwdziałania radiowego;
- jedna-trzy kompanie rozpoznania i przeciwdziałania radiowego typu "A";
- jedna-trzy kompanie rozpoznania i przeciwdziałania typu "B";
- kompania kontroli przestrzegania tajemnicy radiowej;
- kompania opracowania danych rozpoznawczych;
- kompania obsługi.

Ogólnym zadaniem grupy jest prowadzenie rozpoznania środków radiowych nieprzyjaciela i nie dopuszczenie do ich skutecznego wykorzystywania w toku działań bojowych.

W regulaminach amerykańskich sił lądowych stwierdza się, że cała działalność bojowa sił i środków grupy kontroli rozpoznania i przeciwdziałania, obejmuje główną część przedsięwzięć z zakresu prowadzenia wojny radioelektronicznej, której celem jest:

- rozpoznawanie i zakłócanie pracy środków radiowych nieprzyjaciela;
- maskowanie obecności i pracy własnych środków radioelektronicznych, wykorzystywanych do celów

- dowodzenia w toku prowadzenia operacji;
- maskowanie obecności i pracy własnych środków radioelektronicznych wykorzystywanych do celów dowodzenia w toku prowadzenia operacji;
- określenie skuteczności oddziaływania ogniowego i radioelektronicznego wojsk własnych na działalność bojową nieprzyjaciela, a przede wszystkim - stkiem jego systemu dowodzenia;
- ochrona własnych wojsk przed skutkami rozpoznania radioelektronicznego sił i środków nieprzyjaciela.

Organizacja i wyposażenie grupy rozpoznania, kontroli i przeciwdziałania radiowego jest dostosowana do potrzeb wszystkich związków i oddziałów występujących w składzie armii polowej.

Bataliony rozpoznania, kontroli i przeciwdziałania radiowego, wchodzące w skład grupy, są podporządkowywane pod względem administracyjno-gospodarczym podległym korpusom armijnym.

Kompanie typu "A" i "B" z reguły są wykorzystywane w sposób scentralizowany na szczeblu armii polowej. Prowadzą one rozpoznanie i przeciwdziałanie radiowe w zakresie fal krótkich i ultrakrótkich. Siły i środki poszczególnych kompanii rozmieszcza się plutonami na najważniejszych kierunkach operacji.

Urządzenia radioelektroniczne znajdujące się w wyposażeniu grupy stwarzają możliwości prowadzenia rozpoznania i zakłócania naziemnych środków radiowych nieprzyjaciela pracujących w zakre-

się fal krótkich na głębokość od 50 do 500 i więcej km.

Zasięg środków rozpoznania i przeciwdziałania pracujących w zakresie fal ultrakrótkich wynosi :

- przy rozpoznawaniu i zakłócaniu naziemnych środków radiowych nieprzyjaciela 40-50 km;
- przy rozpoznawaniu i zakłócaniu urządzeń samolotowych do 400 km.

Ogólna liczba posterunków przechwytywania radiowego /345/ stwarza możliwości armii polowej na ciągle rozpoznanie 100-1400 sieci i kierunków radiowych nieprzyjaciela. Oznacza to, że siły i środki rozpoznania radiowego armii polowej USA są w stanie rozpoznawać wszystkie podstawowe sieci i kierunki radiowe armii ogólnowojskowej naszych wojsk, a zasięg rozpoznania tych sił i środków może objąć elementy ugrupowania operacyjnego frontu.

b/ Batalion rozpoznania, kontroli i przeciwdziałania radiowego

Jest przeznaczony do wykrywania, rozpoznawania i określania rejonów rozmieszczenia radiostacji nieprzyjaciela oraz zakłócania ich pracy.

Organizacja batalionu jest zmienna. W zależności od ilości dywizji i samodzielnych oddziałów występujących w korpusie armijnym, batalion może posiadać 3-4 kompanie rozpoznania kontroli i przeciwdziałania radiowego. Stałym elementem organizacyjnym batalionu jest kompania dowodzenia.

W okresie przygotowawczym oraz w toku działań dowództwo i sztab oraz kompanie dowodzenia batalionu rozmieszczają się w rejonie SD korpusu, a dowództwa kompanii w rejonach SD dywizji. Użycie sił i środków batalionu w toku działań bojowych odbywa się w sposób scentralizowany. Dowódca batalionu oraz dowódcy poszczególnych kompanii, realizują plan działań grupy rozpoznania, kontroli i przeciwdziałania armii polowej. Siły i środki batalionu nie podlegają dowódcom ogólnowojskowym, mimo że są rozwijane w pasach /rejonach/ działań dywizji i brygad.

Całokształt działalności rozpoznawczej batalionu opiera się na wykonywaniu zadań bojowych przez posterunki przechwyty, namierzania i zakłóceń. Wyniki rozpoznania posterunków są przekazywane do plutonów dowodzenia kompanii rozpoznania, kontroli i przeciwdziałania radiowego, przy dowództwach dywizji oraz do kompanii dowodzenia batalionu. Szczegółowa analiza i opracowanie materiałów zdobytych przez poszczególne posterunki odbywa się w sztabie batalionu. Opracowane materiały są przekazywane w postaci meldunków i sprawozdań do sztabów armii polowej, korpusu armijnego /do którego batalion jest przydzielony/ oraz do sztabów poszczególnych rodzajów wojsk i służb.

Do celów dowodzenia siłami i środkami batalionu oraz do wymiany zdobytych wiadomości rozpoznawczych wykorzystuje się oddzielne sieci łączności radiowej, radioliniowej i telefonicznej

organizowane niezależnie od istniejących systemów łączności dla potrzeb dowódców ogólnowojskowych.

Siłami i środkami batalionu prowadzi się rozpoznanie i przeciwdziałanie radiowe w zakresie fal ultrakrótkich i krótkich.

Posterunki rozpoznania UKF rozmieszcza się w odległości 3-5 km od linii styczności wojsk w pobliżu wysuniętych stanowisk dowodzenia brygad pierwszorzutowych.

Posterunki rozpoznania KF rozmieszcza się w odległości 6-10 km od linii styczności wojsk w pobliżu wysuniętych SD dywizji.

W regulaminach i instrukcjach amerykańskich sił lądowych zwraca się uwagę na umiejętny wybór terenu przy rozwijaniu posterunków rozpoznania, kontroli i przeciwdziałania radiowego. Za najbardziej celowe uważa się organizowanie grup posterunków przy poszczególnych stanowiskach dowodzenia z takim wyliczeniem, aby w każdej grupie prowadziło rozpoznanie 5-6 posterunków.

3. Bataliony wojny elektronicznej korpusu armijnego i armii polowej sił lądowych USA

a/ Batalion wojny radioelektronicznej KA

W regulaminach amerykańskich sił lądowych podkreśla się, że batalion wojny radioelektronicznej jest przydzielany korpusowi armijnemu wówczas, gdy istnieją szanse zwiększenia możliwości bojowych związków taktycznych i oddziałów korpusu, poprzez prowadzenie wojny radioelektronicznej.

Do głównych zadań batalionu wojny radioelektronicznej należą:

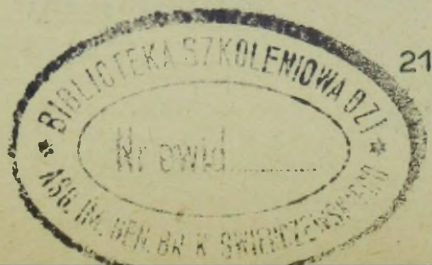
- wykrywanie, rozpoznawanie i określanie rejonów rozmieszczenia naziemnych urządzeń radiolokacyjnych /stacji kierowania ogniem artylerii i pocisków raketowych/ nieprzyjaciela;
- wykrywanie i rozpoznawanie urządzeń radioelektronicznych zainstalowanych na samolotach;
- dezorganizacja systemów dowodzenia nieprzyjaciela poprzez stosowanie zakłóceń w pracy jego środków radiolokacyjnych.

Struktura organizacyjna batalionu jest zmienna. Najczęściej ilość kompanii wojny radioelektronicznej w składzie batalionu jest uzależniona od ilości dywizji występujących w składzie korpusu armijnego.

Siły i środki batalionu są wykorzystywane w sposób zdecentralizowany.

Do każdej dywizji podległej korpusowi przydziela się po jednej kompanii wojny radioelektronicznej. Dywizje z kolei przydzielają po jednym zespole /plutonie/ wojny radioelektronicznej podległym brygadam i innym pododdziałom dywizyjnym.

Poszczególne kompanie /zespoły/ wojny radioelektronicznej podlegają bezpośrednio dowódcom ogólnowojskowym. Dowództwa poszczególnych kompanii rozmieszczają się w pobliżu głównych stanowisk dowodzenia dywizji. Zespoły wojny radioelektronicznej rozmieszcza się w rejonach wysuniętych stanowisk dowodzenia brygad działających

w pierwszym rzucie dywizji.

Dowództwo batalionu, sztab i kompania dowodzenia pozostają w dyspozycji dowódcy korpusu, rozmieszczając się w pobliżu głównego SD.

Zadania dowództwa batalionu oraz dowództw poszczególnych kompanii sprowadzają się z reguły do wykonywania czynności administracyjno-gospodarczych oraz do organizacji współdziałania między dowództwem KA /dywizji/ a oddziałem rozpoznawczym.

b/ Batalion wojny radioelektronicznej armii polowej

Podlega bezpośrednio dowódcy obrony powietrznej armii polowej. Poszczególne kompanie batalionu są podporządkowane dowódcom grup pocisków przeciwlotniczych Hawk i Nike Hercules.

Do głównych zadań armijnego batalionu wojny radioelektronicznej należą:

- rozpoznanie urządzeń radioelektronicznych nieprzyjaciela zainstalowanych na samolotach, w pociskach raketowych i bombach lotniczych;
- uniemożliwienie wykorzystywania przez nieprzyjaciela pokładowych urządzeń elektronicznych i naziemnych środków radiolokacyjnych do celów nawigacji i bombardowania;
- powodowanie przedwczesnych detonacji zapalników radiowych, zainstalowanych w pociskach raketowych i bombach lotniczych nieprzyjaciela.

4. Bataliony rozpoznania radioelektronicznego KA sił lądowych NRF

W zachodniemieckich siłach lądowych znajdują się obecnie bataliony rozpoznania radioelektronicznego wchodzące w skład poszczególnych korpusów armijnych.

W wypadku działań wojennych bataliony rozpoznania radioelektronicznego mają być wykorzystywane do :

- prowadzenia rozpoznania urządzeń radioelektronicznych nieprzyjaciela;
- nadzorowania i kontroli pracy środków łączności radiowej wojsk własnych, pod względem przestrzegania zasad tajnego dowodzenia;
- zakłócania pracy środków radiowych nieprzyjaciela.

Skład organizacyjny batalionów przedstawia się następująco:

- dowództwo i sztab;
- kompania dowodzenia i zaopatrywania;
- grupa rozpoznania radiowego;
- grupa rozpoznania systemów radiolokacyjnych;
- grupa analizy i opracowania danych z rozpoznania;
- grupa namierzania radiowego;
- grupa przeciwdziałania radiowego;
- grupa zabezpieczenia łączności.

Pod względem organizacyjnym /okres pokoju / batalion podlega szefowi wojsk łączności korpusu, a pod względem operacyjnym - szefowi oddziału rozpoznania i kontrwywiadu.

W odróżnieniu od innych sił i środków rozpoznania korpusu, batalion wykonuje zadania rozpoznawcze zarówno w okresie pokoju, jak i w toku działań bojowych.

W okresie pokoju siły i środki batalionu są wykorzystywane do prowadzenia rozpoznania w ramach zintegrowanego systemu rozpoznania wojsk NATO na SETDW.

W wypadku działań wojennych batalion ma prowadzić rozpoznanie i przeciwdziałanie r/elektroniczne na korzyść dowództwa korpusu armijnego i podległych dywizji.

W dowództwie sił lądowych NRF przewiduje się dwa możliwe sposoby użycia batalionu w toku działań bojowych.

Pierwszy sposób ma polegać na użyciu do prowadzenia rozpoznania całości sił i środków batalionu w ramach korpusu i według planu oddziału rozpoznawczego. W tym wypadku stawianie zadań i ogólne kierowanie batalionem w toku działań będzie należało do szefa oddziału rozpoznawczego.

Drugi sposób ma polegać na zdecentralizowanym działaniu sił i środków batalionu. W tym wypadku przewiduje się przydzielenie pododdziałów rozpoznania radiowego i r/lokacyjnego do dywizji działających w pierwszym rzucie korpusu. Dowodzenie tymi pododdziałami podczas prowadzenia rozpoznania będzie należało do szefów wydziałów rozpoznania dywizji.

Dowództwo batalionu i część oddziałów ma pozostać w dyspozycji szefa oddziału rozpoznania i kontrwywiadu.

Urządzenia radioelektroniczne będące w wyposażeniu batalionu umożliwiają prowadzenie rozpoznania w zakresie fal ultrakrótkich na głębokość do 40-50 km, krótkich 50-120 - 600 km, średnich do 100 - 120 km.

W toku wykonywania zadań rozpoznawczych batalion rozwija się w całym pasie działania korpusu, wzdłuż linii frontu, organizując posterunki i zespoły rozpoznania radioelektronicznego.

Odległość poszczególnych elementów rozpoznawczych od linii styczności wojsk uzależnia się każdorazowo od: charakteru działań nieprzyjacieła; ilości rozpoznawczych środków radioelektronicznych oraz warunków terenowych.

Przy rozmieszczeniu poszczególnych elementów rozpoznania r/elektronicznego batalionu stosowane są następujące normy:

- dla zespołu rozpoznania UKF 3-5 km od linii styczności wojsk, w rejonach SD batalionów pierwszorzutowych;
- dla zespołu rozpoznania KF - 5-10 km, w rejonach SD brygad;
- dla zespołów rozpoznania pracujących w zakresie fal średnich w odległości 30 i więcej km od linii styczności wojsk.

Dowództwo i sztab batalionu rozmieszcza się w rejonie SD korpusu.

Między poszczególnymi zespołami rozpoznawczymi oraz dowództwem batalionu i oddziałem rozpoznawczym korpusu, organizuje się oddzielne sieci łączności radiowej i radioliniowej.

5. Pułki rozpoznania radiowego sił lądowych Wielkiej Brytanii

Do prowadzenia rozpoznania radioelektronicznego w brytyjskich siłach lądowych są przeznaczone pułki rozpoznania radiowego.

Brak materiałów nie pozwala na bliższe omówienie organizacji i wyposażenia oraz zasad użycia tych oddziałów.

Wiadomo jest jedynie, że ww. pułki posiadają następującą strukturę organizacyjną:

- dowództwo i sztab;
- szwadron deszyfrantów specjalnych;
- szwadron specjalnych operatorów;
- szwadron rozpoznawczy.

W wyposażeniu pułku znajduje się m. in. sprzęt rozpoznania radiowego, radiolokacyjnego i radioliniowego - produkcji brytyjskiej.

III. DANE TAKTYCZNO-TECHNICZNE ŚRODKÓW ROZPOZNANIA I PRZECIWDZIAŁANIA RADIOELEKTRONICZNEGO

Pododdziały rozpoznania radioelektronicznego sił lądowych NATO dysponują dotychczas różnorodnym sprzętem w większości produkcji amerykańskiej. W ostatnim okresie dają się jednak zauważyć wzmożone prace badawcze w zakresie produkcji i wpro-

wadzenia w wyposażenie jednostek rozpoznania radioelektronicznego sprzętu produkowanego przez NRF i W. Brytanię. W niektórych wypadkach dowództwo NATO zmierza do standaryzacji rozpoznawczego sprzętu radioelektronicznego. Dotyczy to głównie aparatury fototelewizyjnej, stacji radiolokacyjnych oraz urządzeń przechwyty i zakłócania radiowego.

Ogólną charakterystykę i dane taktyczno-techniczne niektórych typów urządzeń radioelektronicznych wykorzystywanych przez jednostki rozpoznawcze sił lądowych NATO przedstawia tabela 1 i 2.

Tabela nr 1

Charakterystyka środków rozpoznania i przeciwdziałania
radiowego sił lądowych NATO

Typ urządzenia	Przeznaczenie	Zakres częstotliwości / MHz	Typ anteny	Rodzaj pracy
AN/TLR-10	Do przechwytywania pracy nadajników UKF	60 - 1050 0,29 - 5	prętowa	Bezprzewodowo, telefon, telegraf
BC-1269	Do przechwytywania pracy nadajników UKF	0,5 - 208 1,4 - 600	prętowa	" - "
AN/URP-29	Do przechwytywania pracy nadajników KF	1,3 - 15 20 - 221	prętowa	" - "
AN/MLQ-8	Do rozpoznawania i stosowania zakłóceń radiowych	10 - 105000	-	-
BC-963 A	Do przechwytywania pracy nadajników UKF i łączności radioliniowej	20 - 20000 0,015-15	prętowa	Bezprzewodowo, telefon, telegraf
AN/TLR-1,2,9	Do przechwytywania pracy środków i systemów radiowych, radioliniowych, radiolokacyjnych i radionawigacyjnych	0,5-12000 0,025-31,6	prętowa	" - "
AN/TRD-1 AN/TRD-3 i TRD-17 AN/GED-6	Do namierzania środków radiowych UKF	0,1 - 60 10 - 3000	-	-
AN/TRD-4	Do namierzania środków radiowych KF	0,54 - 30 10 - 555	ramowa	Bezprzewodowo, telefon

Taktyczno-techniczne dane podstawowych stacji radiolokacyjnych przeznaczonych do wykrywania celów naziemnych znajdujących się w wyposażeniu jednostek rozpoznawczych, związków taktycznych oddziałów sił lądowych USA, NRF, W. Brytanii i Francji

Nazwa stacji, rok wprowadz. do uzbrojenia	Gdzie jest wykorzystywana	Ciężar	Środki przewożenia	Zasięg działania w km	Dokładność określenia współrzędnych	Częstotliwość w MHz	Sila impulsu w km
1	2	3	4	5	6	7	8
AP/PPS-4/1957 r.	Komp. DZ, DPanc, DP i DPDes	25-45	USA i NRF Przenosi 1-2 żołnierzy	maks. - 7,8 do cz. - 6 ludzi - 1,5	odległ. azym. ± 25 ± 0,6	8900-9400	0,5
AN/TPS-21/1959 r.	DPDes	100-115	żołn. 5, w opakowaniu	maks. - 18 do sam. - 9 ludzi - 2,7	± 23 ± 1,4	9375	5-7
AN/TPS-25/1959 r.	W art. DZ, bcz i DP	1100	zamont. na przyczepie samochod.	maks. - 20 do cz. - 18,5 ludzi - 1,8	± 23 ± 1,4	9375	43
AN/TPS-33/1960 r.	W bat. DZ, bcz i DP	20-140	3 ludzi w 6 częściach /przenośna/	maks. 1 dla sam. - 18 ludzie - 6,5	-	9375	4-6
AN/MFQ-4A/1957 r. AN/PPS-5	W art. DZ, DP, bcz, DEDes	-	na dwóch przyczepach /przenośna/	maks. - 10 sam. - 10 ludzie - 1,5	± 10 ± 0,8 ± 20 ± 0,6	1600 11000-16500	30-70

1	2	3	4	5	6	7	8
GS nr 9 PR 1	W KA	-	W. Brytania	czołg w ruchu - 18,3 ludzie - 2	-	3600	1000
FA nr 8 Mk.1	W artylerii	-	-	maks. - 17 miny moźdz. 75 samoloty w locie - 8	± 50	1000	-
AA nr Mk. 7 "Sting Rag" FA nr 1 Mk.	W artylerii	-	-	maks. - 55 miny i moźdz. 139,7, w ru- chu - 7,2 sam. - 8	± 90 ± 15 ± 0,08	300-3125 1000	200 1500
DR-MT-1A SDS	W artylerii	-	Francja	maks. - 35 czołg. - 30 ludzie - 12	± 49 ± 0,3	9400	-
DR-PT-AA 2S	W artylerii	-	-	maks. - 5 samoch. - 4 ludzie - 4	± 25 ± 0,6	w 10 cm długości	.
DR-MT-2A "SOS"	Jak pierwsza	-	-	samoch. - 4 ludzie - 4			

ZAKOŃCZENIE

Rozpoznanie radioelektroniczne w siłach lądowych NATO stanowi jeden z ważnych rodzajów rozpoznania wojskowego i odgrywa coraz większą rolę w całokształcie przygotowania i prowadzenia działań wojennych.

Specyficzne właściwości rozpoznania radioelektronicznego w siłach lądowych NATO polegają na tym, że jest ono jednym z głównych elementów wojny elektronicznej.

Jest to jeden z nielicznych rodzajów rozpoznania, które prowadzi się zarówno w okresie pokoju, jak i w toku wojny. Jednym z głównych zadań tego rodzaju rozpoznania jest zdobywanie danych o obiektach, systematach i urządzeniach radioelektronicznych nieprzyjaciela m. in. po to, aby zapewnić odpowiednie warunki do skutecznego wykorzystywania własnych środków radioelektronicznych.

Do prowadzenia rozpoznania radioelektronicznego w siłach lądowych NATO w okresie pokoju wykorzystywane są jednostki rozpoznawcze wchodzące w skład wyższych związków taktycznych i operacyjnych lub będące w dyspozycji dowódców wojskowych na najwyższych szczeblach dowodzenia.

Oddziały i związki taktyczne sił lądowych dysponują obecnie tylko siłami i środkami rozpoznania radiolokacyjnego, wchodzącymi w skład kompanii dowodzenia.

Największą efektywność w zakresie prowadzenia rozpoznania radioelektronicznego na SETDW daje się zauważyć w siłach lądowych USA i NRF.

Załączniki:

- Nr 1 - Zasięg rozpoznania radioelektronicznego sił zbrojnych USA i NRF na środkowo i północno-europejskim TDW.
- Nr 2 - System sieci rozpoznania radioelektronicznego sił zbrojnych NRF.
- Nr 3 - Organizacja i wyposażenie kompanii rozpoznania, kontroli i przeciwdziałania radiowego dywizji USA.
- Nr 4 - Organizacja i wyposażenie grupy rozpoznania, kontroli i przeciwdziałania radiowego armii polowej USA.
- Nr 5 - Organizacja i wyposażenie batalionu rozpoznania, kontroli i przeciwdziałania radiowego KA sił lądowych USA.
- Nr 6 - Organizacja i wyposażenie batalionu wojny radioelektronicznej KA sił lądowych USA.
- Nr 7 - Organizacja i wyposażenie batalionu wojny radioelektronicznej armii polowej USA.
- Nr 8 - Organizacja i wyposażenie batalionu rozpoznania radioelektronicznego KA NRF.
- Nr 9 - Organizacja pułku rozpoznania radiowego sił lądowych Wielkiej Brytanii.

Materiały źródłowe:

1. Wojna elektroniczna amerykańskich sił lądowych i powietrznych. Wyd. Sztab Generalny Zarząd II 1969 r.
2. Siły i środki rozpoznania głównych państw imperialistycznych. Wyd. Akademia Frunzego 1968r.
3. Organizacja i prowadzenie rozpoznania przez siły lądowe i lotnictwo taktyczne Stanów Zjednoczonych. Wyd. Sztab Gen. Zarząd II - 1970 r.
4. Siły i środki rozpoznania radioelektronicznego Bundeswehry. Wyd. Sztab Generalny Zarząd II 1968 r.

OPRACOWAŁ:
ST. WYKŁADOWCA KATEDRY RW
i AO

/-/ ppłk dypl. M. DĘBSKI

Wyk. w 200 egz.

Egz. nr 1-150-Bibl.Szk.ASG

Egz. nr 151-200-WOW

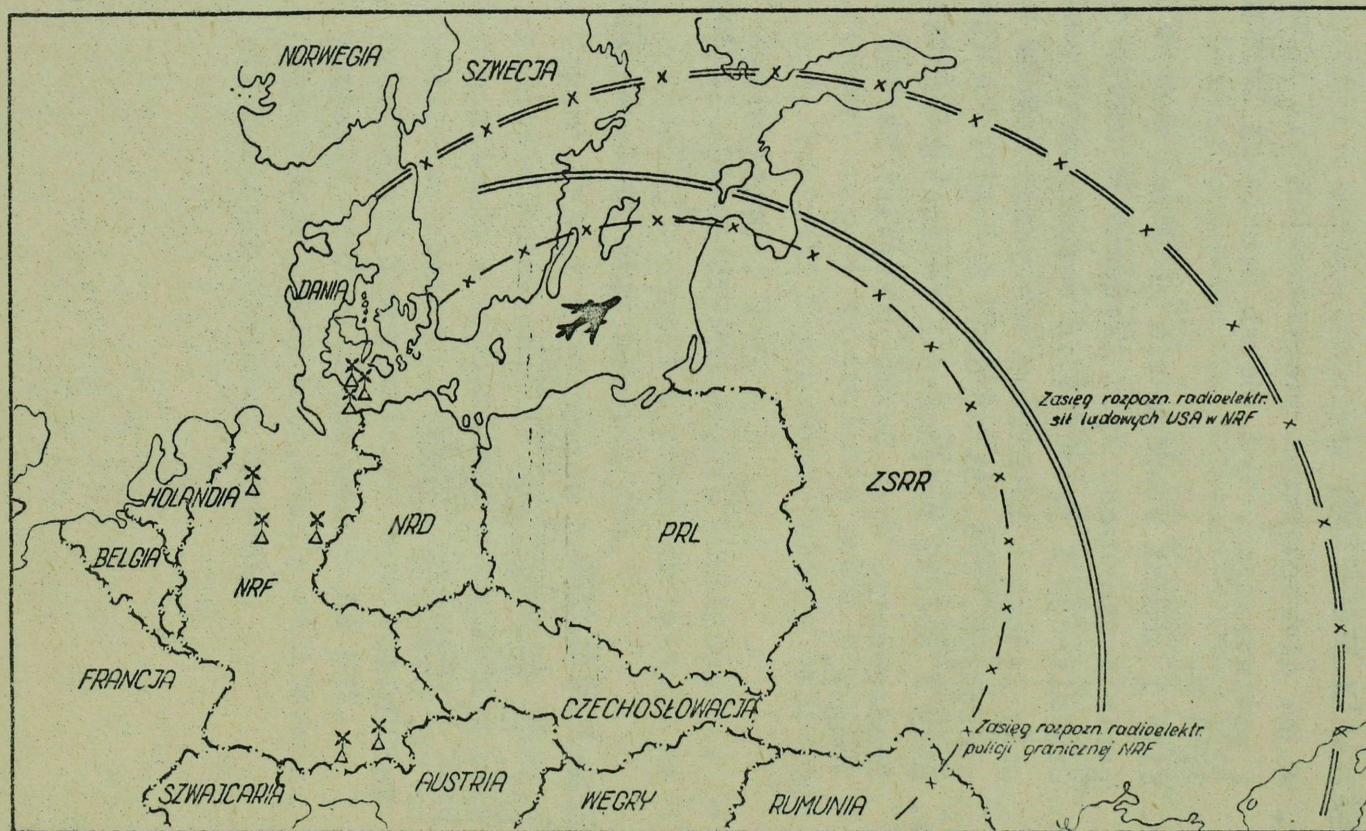
Wyk. DĘBSKI, ppłk dypl.

Druk JD, dn. 20.11.70 r.

nr ks. 01742/03767/WW.

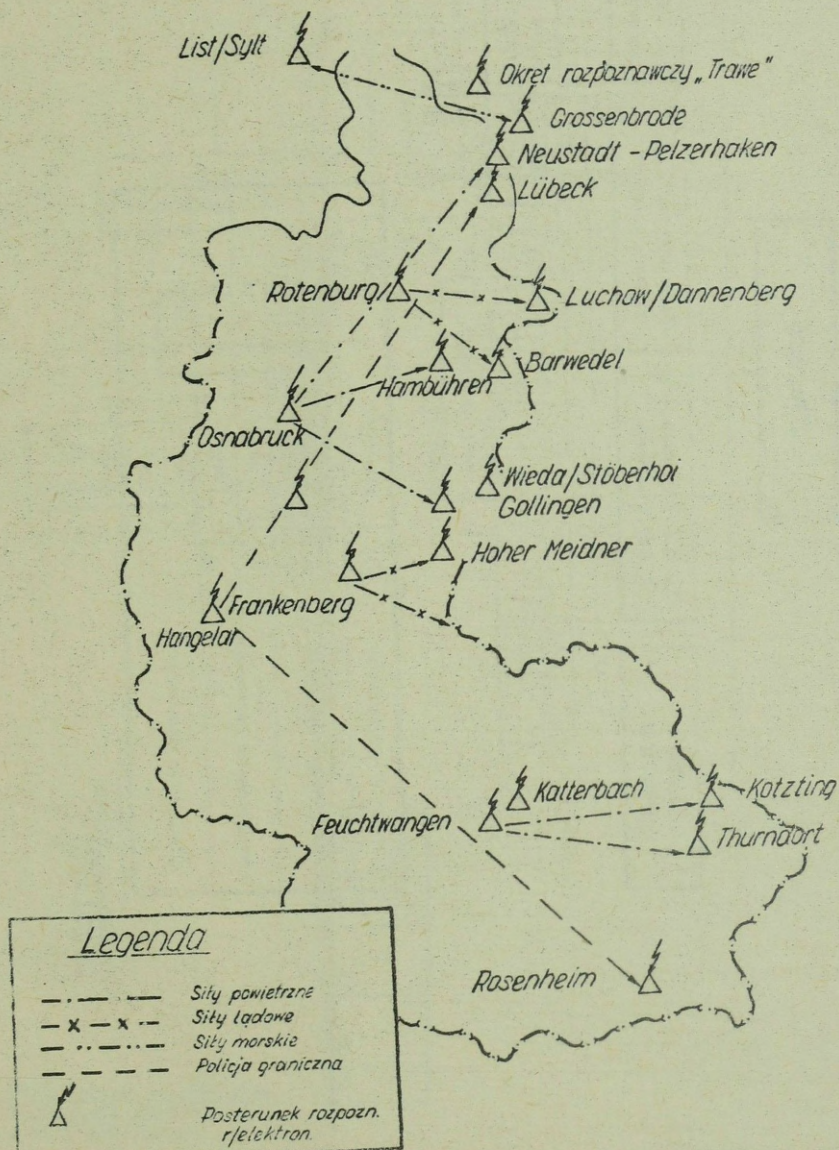
Kor. M.G.

Zasięg rozpoznania radioelektronicznego NRF i USA na środkowo-i północno-europejskim TDW

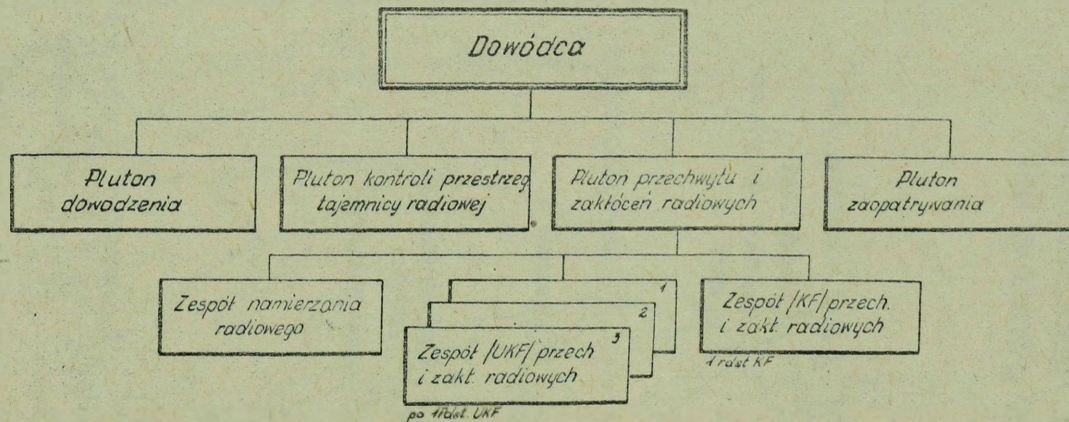
*Wykonano w 200 egz.
Wyk. ppłk Dąbski
pdz nr 03770/1WV

System sieci rozpoznania radioelektronicznego sił zbrojnych i policji granicznej NRF

Wykonano w 200 egz.
Włk. ppf. Dąbsk.
poz. nr. 05770/w.w.

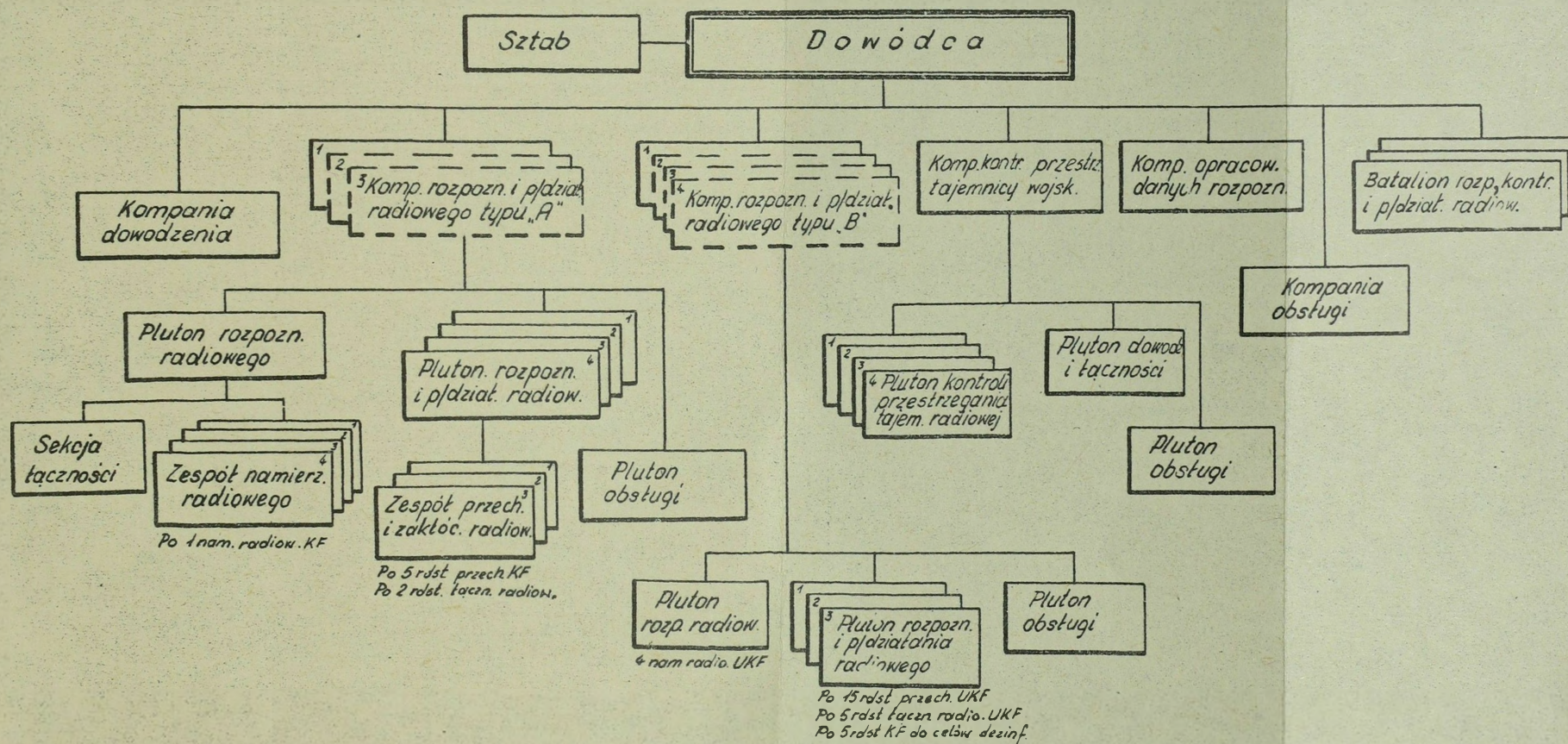
Organizacja i możliwości bojowe kompanii rozpozn., kontroli i p/działania radiowego

Nazwa posterunku	Zakres fal	ilość
Przechwyty radiowego	KF	8
	UKF	12
Namierzania radiowego	KF	2
	UKF	2
Zakłócenia radiowego	KF	4
	UKF	4

Wykonano w 2009 r.
 wyk ppłk Dąbski
 pódz nr 03770/WV

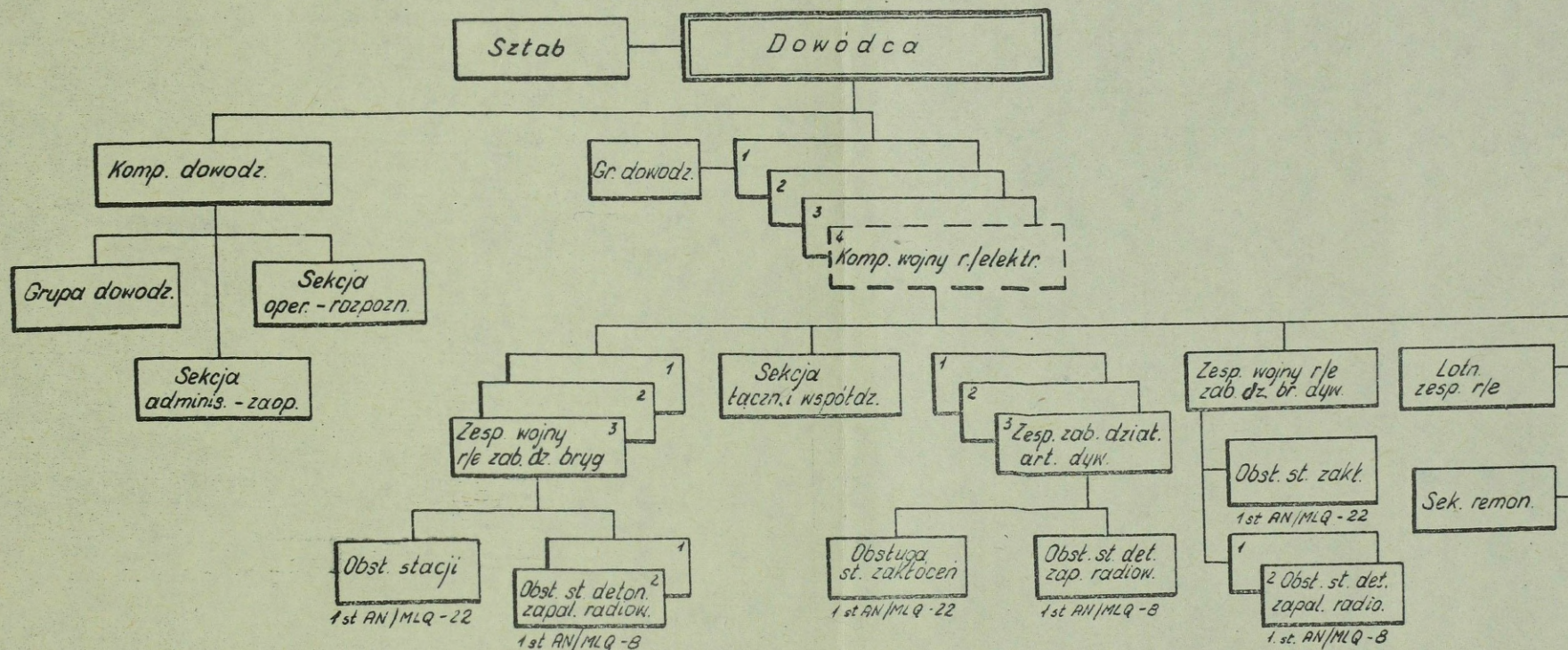
Organizacja grupy rozpoznania, kontroli i przeciwdziałania radiowego AP - USA

Pododdziały	Mozliwości		Ilość i rodzaj posterunków				Punkty rdst. do prowadz. dezinformacji
			przechwył.		zakłócania		
	UKF	KF	UKF	KF	UKF	KF	
Komp. rozpozn. i p/dział. radiowego typu „A” / 1-3 w grupie /	45			4		24	
Komp. rozpozn. i p/dział. radiowego typu „B” / 1-3 w grupie /		60	4		15		15
Batalion rozpozn. i p/dział. radiowego / 1 w grupie /	48	32	8	8	16	16	
Razem w grupie / 3 bataliony, 1 komp. typu „A” i 1 komp. typu „B” /	189	156	28	28	63	72	15
Ogółem w grupie	345		56		135		15

Wykonano w 200 egz.
Wuk. ppłk Dębski
pół. nr 03770/WW

Organizacja i wyposażenie batalionu r/elek. KA USA

STAN LICZBOWY BATALIONU

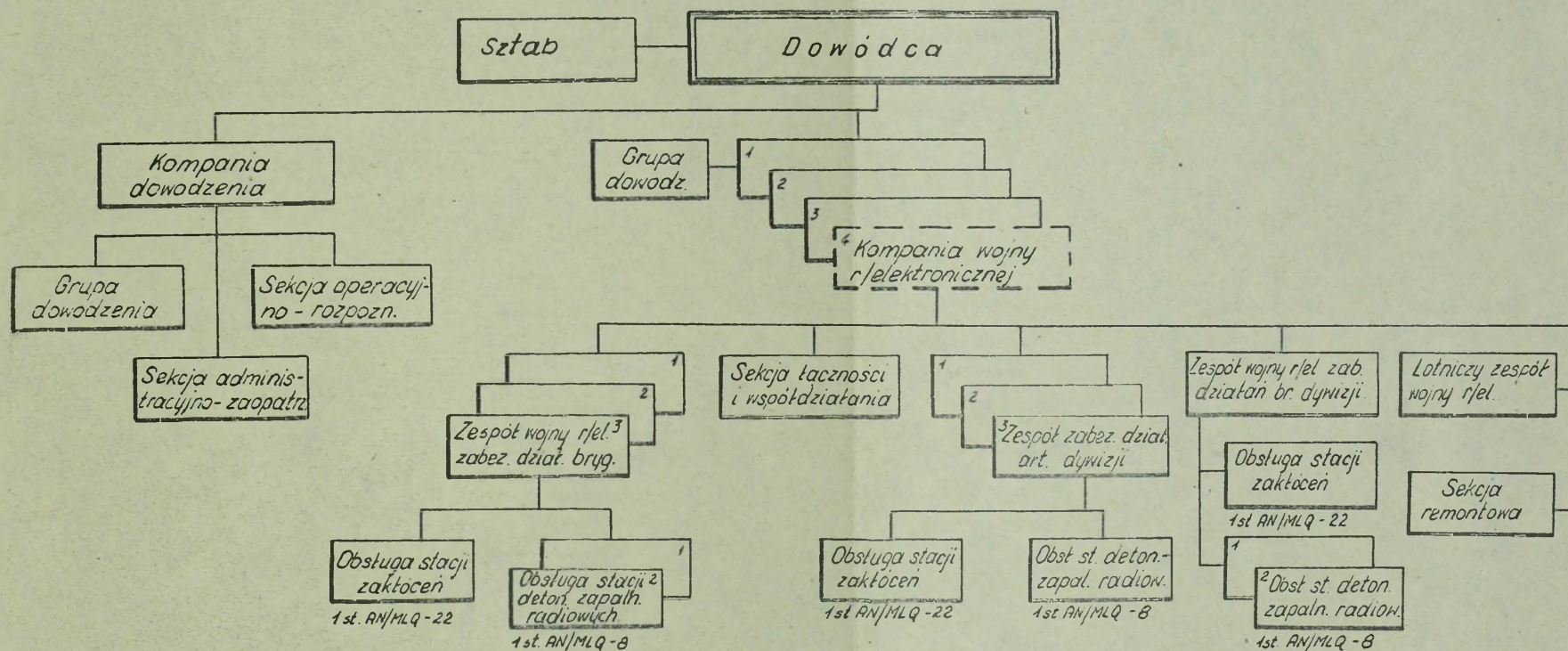
Oficerów ~ 70
 Podof. i szer. ~ 707
 Razem ~ 777

PODSTAWOWE UZBROJENIE I WYPOSAŻENIE

- Samoloty z urządz. wykrc. i zaktłoc. radiow. npla ~ 16
 - Transport. opano. ~ 26
 - Samoch. różnych ~ 178
 - Radiost. różnych typów ~ 145
 - Stacji zaktłocen AN/MLQ - 22 ~ 40 (po 10 w każdej komp.)
 - Stacji pow. deton. zapaln. rad. AN/MLQ - 8 ~ 68 (po 17 w każdej komp.)

Wykonano w 200 egz.
 Wyk. pptk Dąbski
 pódz. nr 03770/WW

Organizacja i wyposażenie batalionu wojny rfel. KA - USA

STAN LICZEBNY BATALIONU

Oficerów ~ 10
 Podofic. i szer. ~ 707
 Łazem ~ 777

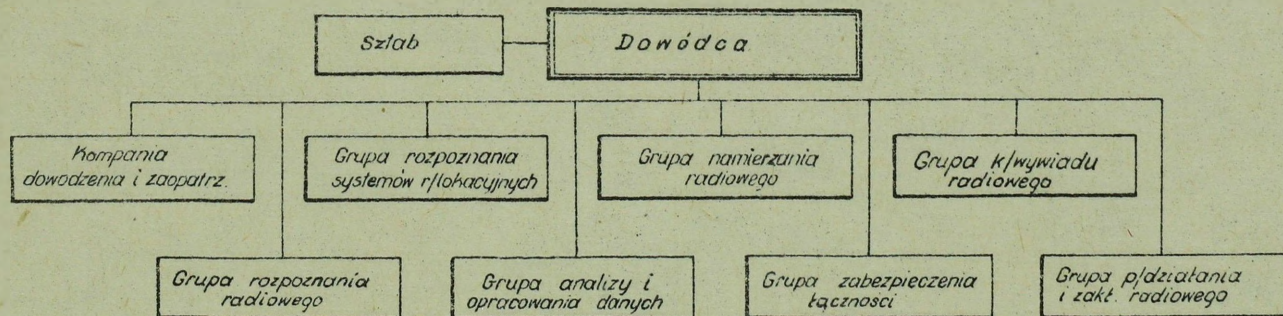
PODSTAWOWE UZBROJENIE I WYPOSAŻENIE

Samoloty z urzadz. wykł. i zakt. radiolokatorów npla ~ 16
 Transporterów opancerzonych ~ 26
 Samochodów różnych ~ 178
 Radiostacji różnych typów ~ 145
 Stacji zakłóceń AN/MLQ-22 ~ 40 / po 10 w każdej kompanii /
 Stacji pow. deton. zapaln. radiowych AN/MLQ-B ~ 68 / po 17 w każdej kompanii /

Wykonano w 2009 r.
 wyk. ppłk Dębski
 pódz. nr 03770/WW

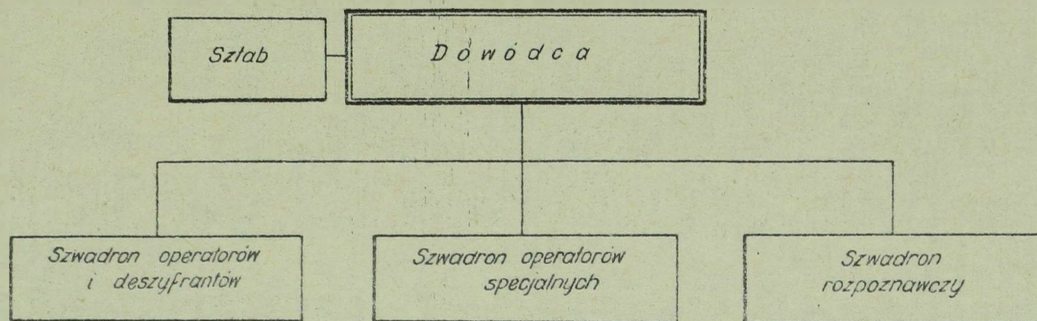
Organizacja i wyposażenie batalionu rozpoznania r/elektronicznego KA /NRF/

Odbiorniki i przystawki radiowe	E - 108 Długofalowe	Narzędzia radiowe	PST - 396 KF pracują w zakresie 1,35-2,52MHz
	E - 506 Długo, średnio i krótkofalowe		PST-398/4 KF — " — " — 16-9,2MHz
	E - 639		PST - 471 Ultrakrótkofalowe
	— Odbiorniki tranzystorowe		PST - 479 — " — " —
	E - 724		PST - 638 Pracują w zakresie 250KHz-30MHz
	DAG - 148 Przystawki panoramiczne		PST-897 — " — " — 13-30MHz
PAG - 124			

Wykonano w 200 r. g.
 wyk. ppłk. Dobski
 pod nr 037701WW

Organizacja pułku rozpoznania radiowego sił lądowych Wielkiej Brytanii

Wykonano w 2009 r.
Wyk. ppłk Dąbski
adz. nr 037701WW

